25 år, venner. 25 år sammen. Det er værd at fejre.

Og 25 år, det er en god alder. Jeg ved det, for jeg har næsten selv lige være der.

Man er kommet af med den værste ungdommelige usikkerhed. Men man er stadig nysgerrig, åbensindet og fuld af energi og tro på, at verden kan forandres. Og det passer vel egentlig meget godt på os.

Gennem de sidste år er det lykkedes os at vokse og modnes. Vi har fået mange tusinde nye medlemmer. Vi har fået et fantastisk kommunalt og regionalt gennembrud. Flere danskere end nogensinde før ser os som et alternativ. Som et parti, de tror på. Som et parti, de stoler på. Enhedslisten er ikke længere et parti for nogle få i de store byer. Enhedslisten er et parti for hele Danmark. Og det er jeres fortjeneste.

Og vi er ikke blevet voksne på den kedelige måde. Vi går ikke i ét med mængden af partier i grøden på den såkaldte midte i dansk politik. En midte, der efterhånden er rykket uhyggeligt langt til højre. Vi har ikke resigneret og accepteret, at verden er, som den er. Vi kommer aldrig til at hoppe med på Margrethe Vestagers kølige besked til de tusinder, der er faldet ud af dagpengesystemet, om, at "sådan er det jo".

Vi tror på, at politik og aktiv deltagelse kan forandre verden. At mennesker sammen kan skabe en bedre fremtid. Med mere retfærdige samfund, med mere demokratiske samfund, med friere samfund. Hvis vi altså er parate til at knokle for det. Og kære venner: Hvis der er noget, vi er parate til i Enhedslisten, så er det at knokle for retfærdighed, for demokrati og for frihed.

Mikrofonhår og søm - tak til de gamle
Når man ser billeder fra dengang, Enhedslisten blev dannet, så kan man godt komme til at trække lidt på smilebåndet. For eksempel over at se Per Clausen med voldsomt stort mikrofonhår. Jeg er sikker på, at selv Tommy Seebach må have haft svært ved at skjule sin misundelse når han så Per i TV.

Videoer af Jette Gottlieb, der slår søm i til gengæld, det griner man ikke af. Jeg kan afsløre, at Jette i valgvideoen fra 1994 slår et skræmmende stort søm i en træstamme på kun fem slag. Som sagt: Det griner man ikke af - man bøjer sig i støvet i respekt.

Men selvom man i dag måske kan smile en smule af jeres fremtoning - og måske var der enkelte, der smilede allerede dengang - så skylder vi alle jer, der grundlagde Enhedslisten, en helt særlig tak.

For det var hårde tider for socialister dengang. Men I var en lille gruppe, der holdt fast. I lod jer ikke blæse omkuld af den ideologiske modvind.

I overkom venstrefløjsstridighederne. Næsten, i hvert fald. Tog hinanden i hænderne og skabte et nyt rødt og grønt og demokratisk socialistisk parti. Og I blev ved. Også i alle de år, hvor Enhedslisten uhyggeligt ofte blev nævnt i samme sætning som spærregrænsen.

Der har været meget fokus på Enhedslistens succes gennem de seneste år. Og de resultater, vi har opnået sammen, dem skal vi også være stolte over. Men vi skal ikke glemme, at forudsætningen for den udvikling, det er det stædige forarbejde, som "første" generation har leveret. Så til alle jer skal lyde en kæmpe stor tak.

Et nyt principprogram - et politisk kompas
På det her årsmøde fejrer vi de 25 år, der er gået. Men vi tager samtidig et vigtigt skridt i Enhedslistens udvikling, når vi vedtager et nyt principprogram. Ikke fordi det gamle er noget skidt. Det er det ikke. Men fordi vi må erkende, at det ikke bare er langt og kringlet. Det er også skrevet i et sprog, som man nok skal være vokset op på venstrefløjen for at forstå.

Men allervigtigst: Enkelte afsnit i det gamle program har skabt tvivl om vores demokratiske grundholdninger.

Og lige præcis det - vores demokratiske grundlag - må der aldrig nogensinde herske tvivl om.

For at være socialist, det er at være demokrat. Socialistisk politik handler om at demokratisere vores samfund, at udvikle og udbygge vores folkestyre. At give hvert enkelt menneske større indflydelse på sit eget liv. Som vores norske venner i Rødt sagde i sidste weekend, da de holdt kongres: Socialisme uden demokrati, det er slet ikke socialisme.

Men selvom vi nu vedtager et nyt og mere klart principprogram, så tør jeg nu alligevel godt komme med en lille forudsigelse.

Efter det her årsmøde vil vores politiske modstandere og lederskribenterne fra Berlingske og Børsen med forargelse konstatere, at vi stadig er antikapitalister. At vi afviser ideen om evig økonomisk vækst og kræver indgreb over for markedskræfterne. De vil hoverende sætte sig til tastaturet og afsløre, at vi i Enhedslisten stadig er en flok ræverøde socialiser.

Men ved I hvad. De skal være så velkomne. For vi er stolte af det.

Vi er stolte af også i fremtiden at være Danmarks røde og grønne parti. At være et socialistisk parti som tør sige højt, at den kapitalistiske økonomi, der i dag dominerer vores samfund og vores verden, er uretfærdig. Den ødelægger vores klode og skaber ulighed, ufrihed og utryghed for det store flertal.

Takket være arbejderbevægelsens kampe lever vi her i Danmark i et samfund, hvor markedskræfterne ikke har fået lov til at bestemme det hele. Hvor man ikke skal have dankortet frem, for at komme med ambulancen. Eller for at få lov til at gå i skole. Den vej vil vi videre af.

Og alt det der med visionerne og de politiske principper, det kan måske virke lidt flyvsk. Men det er vigtigt.

Det er vigtigt, fordi det er principperne og visionerne, der giver os retning. Og helt ærligt: Der er partier nok i Danmark, som retningsløst sejler rundt efter de vinde, der tilfældigvis blæser for tiden. Der har mistet kompasset.

Vi har i de seneste år set, hvordan partier, der kalder sig venstreorienterede, har kvast vores folkeskolelærere med en gigantisk damptromle. Systematisk har forringet vilkårene for de der er ramt af sygdom eller arbejdsløshed. Og har solgt ud af vores fælles energiforsyning, DONG, til spekulanterne i Goldman Sachs. Der er ikke brug for flere partier af den slags. Der er brug for det modsatte.

Der er brug for et venstrefløjsparti, hvor det politiske kompas fungerer. Et venstrefløjsparti, der insisterer på, at noget så afgørende som vores fælles energiforsyning er alt for vigtigt til, at vi kan overlade det til tilfældige private kapitalfonde. Der insisterer på, at gode skoler, sygehuse og plejehjem, det får vi ved at lytte til de mennesker der arbejder der. Ikke ved at tromle dem. Og som tør sige til de mest velhavende, til bankerne og til de multinationale, at de selvfølgelig skal bidrage til vores fællesskab.

Kan vi holde til jagten på vækst?
Jeg ved ikke, om I har læst i aviserne, at vores socialminister Manu Sareen han har sendt en hilsen til de mange børnefamilier, der er ved at knække midt over af stress. Han mener, at børnefamilierne har travlt og bliver stressede, fordi de går alt for meget til yoga og bager alt for mange speltboller. Jeg synes Manu er en flink fyr. Men han tager fejl, når han siger, at børnefamiliernes problemer skyldes, at de bager boller og laver solhilsner. For langt de fleste skyldes stressproblemerne, at de arbejder alt for meget.

Vi får hele tiden at vide, at vi skal arbejde mere. At vi skal løbe stærkere. Vi får at vide, at det er nødvendigt. For ellers skabes der ikke vækst. Vækst går som bekendt ud på, at vi hvert eneste år skal bruge flere penge, købe flere ting, end sidste år.

Selv vores nærmeste politiske allierede dyrker den. Vækstideologien.

Men hvad nu hvis vi ikke kan arbejde mere. Hvad nu hvis vi ikke vil arbejde mere.
Hvad nu hvis det ikke er flere og flere og flere ting, der skaber værdi i vores liv?

Vi har brug for et opgør med vækstideologien. Det er på tide, vi begynder at diskutere, om ikke væksten i forbrug for de af os, som har opnået en høj grad af velstand, skal veksles til mere tid med vores børn, mere tid til alt det, der ligger uden for arbejdslivet. Om ikke vi kan blive bedre til at dele det arbejde, der er.

Hvorfor skal tusinder gå ledige, mens andre tusinder arbejder langt mere end hvad de kan holde til?

Lad os kæmpe for kortere arbejdstid. For bedre orlovsmuligheder. For et arbejdsliv vi kan holde til.

Vores samfund er rigt. Problemet er ikke at der mangler velstand. Problemet er at rigdommen er alt for skævt fordelt.

Det er meget simpelt: Frem for at slide os selv og hinanden i stykker, så lad os dele arbejdet og lad os fordele rigdommen mere retfærdigt.

Kan klimaet holde til vækstideologien?

Og vi skal ikke kun spørge, om vi selv kan holde til jagten på vækst. Vi skal også spørge, om vores klode kan holde til det. Det er ikke populært at tale om klimaforandringer inde på mit arbejde. Men det er nødvendigt.

I 2009, da der var klimatopmøde her i København - Cop 15 - der mødte jeg en ung kvinde på 23 år fra Uganda. Hendes familie havde ikke noget mad at spise. For hendes fars høst var slået fejl på grund af tørken. Nogle gange kan al den snak om klimaet måske virke lidt abstrakt. Men for den unge kvinde, jeg mødte, var klimaforandringerne yderst konkrete. Hendes familie sulter. Og som hun sagde: Min familie har ikke tid til at vente på hverken Cop 30 eller Cop 50 eller Cop 100.

Vækstideologien, rovdriften på vores klode har sendt den unge kvinde og hendes familie ud i ekstrem fattigdom. Så slemt står det heldigvis ikke til herhjemme endnu. Men vi bærer i Vesten et ansvar for de klimaforandringer, der rammer det globale Syd urimeligt hårdt. Og klimaforandringerne kommer også til at ramme os.

Vi har brug for en grundlæggende og omfattende grøn omstilling af vores samfund. For at satse på genanvendelse af ressourcerne. På 100 procent vedvarende energi.

Hvis vi gør det, så vil vi kunne se den unge kvinde fra Uganda i øjnene. Så vil vi kunne se vores børn og børnebørn i øjnene og sige: Vi valgte ikke de glødende dankort og den globale opvarmning. Vi lod ikke bare stå til. Vi handlede. Så I kunne få en klode, der er til at leve på.

Parlamentsvalg og folkeafstemning forude
Vi står lige nu midt i en folkeafstemning om patentdomstolen og i et valg til EU-parlamentet. Et valg, hvor jeg ved, at I alle sammen gør alt, hvad I kan, for at sikre Folkebevægelsen mod EU et stærkt mandat. De EU-begejstrede partier har tilsyneladende udviklet så elefanttyk en hud, at de fuldstændig er holdt op med at lytte til de kritiske røster. Røster, der kommer flere og flere af.

De kan ikke forstå, at vi er rigtig mange mennesker i det her land, der ikke synes det skal være i EU man beslutter, hvordan vores dagpengesystem ser ud. Der ikke synes, det er okay, når EU underminerer strejkeretten. Det er mig en gåde.

For det er jo, hvad vi oplever. På trods af forsikringer om det modsatte ser vi EU blande sig i både velfærden og arbejdsmarkedspolitikken.

Jeg talte med en vognmand for ikke længe siden. Han sagde: Hvis EU får lov til at fortsætte som hidtil, så ender det med, at der slet ikke findes danske arbejdspladser inden for transportområdet. For EU insisterer jo simpelthen på, at chaufførerne, der kører rundt med vores varer, de skal kunne køre for 30-40 kroner i timen. Altså lønninger, man slet ikke kan leve af i Danmark.

I Enhedslisten siger vi ja tak til internationalt samarbejde. Ja tak til international solidaritet. I verden og i Europa. Men vi siger nej tak til det EU, der konsekvent stiller sig på de store virksomhedernes side - frem for på lønmodtagernes.

Lige nu presses løn- og arbejdsvilkår nedad i hele Europa. Vores modstandere er ikke vores rumænske eller polske kolleger. Vores modstandere er de arbejdsgivere, der grådigt udnytter polakker og rumæneres fattigdom til at presse løn- og arbejdsvilkår her i Danmark. Og vores modstander er det EU, der forbyder os at kæmpe imod det.

Afstemningen om patentdomstolen har ikke fyldt så meget. Men den er vigtig.

De seneste par år har vi set, hvordan det Europæiske Patentkontor har tilladt patenter på flere og flere områder. Patenter på gensekvenser, patenter på planter, patenter på software. Patenter, der gør det lettere for de store virksomheder at tjene penge. Men som for eksempel gør medicinsk behandling dyrere for borgerne.

I dag bestemmer vi selv, om den slags patenter skal gælde i Danmark, men med et ja til patentdomstolen, vil det være det Europæiske Patentkontor og patentdomstolen, der egenhændigt bestemmer.

Jeg ved godt, at mange er i tvivl. Men det er alt for risikabelt at fjerne så afgørende beslutninger fra det danske demokrati. Derfor er Enhedslistens anbefaling klar: Stem nej til patentdomstolen den 25. maj.

Og hvis man mener, der er behov for en solidarisk EU-kritisk stemme i parlamentet, så stem på Folkebevægelsen mod EU. Kære Rina. Kom herop. Og kære alle sammen: Lad os sammen gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at Rina og Folkebevægelsen får et fantastisk valg.

Løkke, Samuelsen, Barfod og Thulesen-Dahl? Ellers tak.
Og selvom I i den grad fortjener et hvil, når vi er færdige med EU-valget, så bliver I nødt til at knokle på.

For godt nok ser det godt ud i meningsmålingerne for Enhedslisten. Men for det første er det som bekendt resultatet på valgdagen, der tæller. Og for det andet: Det ser sort ud for Danmark.

Før vi får set os om kan vi have Lars Løkke Rasmussen tilbage i Statsministeriet. Med ekstremliberalisten Anders Samuelsen på det ene knæ. På det andet Lars Barfoed, hvis eneste mærkesag er, at de rigeste har det alt for hårdt. Og på skuldrene vil han have Kristian Thulesen Dahl solidt placeret.

Kristian Thulesen Dahl. Manden, der godt nok er virkelig dygtig til at snakke om social dumping, om at der skal være råd til velfærd, og om, at de ledige skal behandles ordentligt. Men som gennem ti år brugte sine mandater til det modsatte.

Ikke én gang brugte Dansk Folkeparti finanslovsforhandlingerne til at sætte bekæmpelse af social dumping på dagsordenen.

Det var Kristian Thulesen Dahl, der fandt på at halvere dagpengeperioden. Og da han fik stillet en grænsebom i udsigt, tumlede han glad ned i folketingssalen og trykkede på den grønne knap med det resultat, at efterlønnen blev afskaffet.

Lad mig gøre det fuldstændig klart: Intet i det her land bliver bedre for almindelige lønmodtagere, hvis de fire herrer kommer til magten. Vi savner dem ikke!

Og jeg tror egentlig heller ikke, at der er særlig mange danskere, der går og drømmer om at gøre Lars Løkke til statsminister. For godt nok går han pænt klædt. Men jeg tror faktisk, der er mange der er bekymrede ved tanken om at overlade nøglerne til statskassen til en mand, der tilsyneladende mener, at regninger det er noget, man får andre til at betale.

Når højrefløjen lige nu står til at overtage magten i det her land, så tror jeg, det handler mere om Helle Thorning end om Lars Løkke. Jeg tror, det handler om en skuffelse og utilfredshed med den politik som Helle Thorning-Schmidt, Bjarne Corydon og Margrethe Vestager står i spidsen for.

Og den utilfredshed kan jeg godt forstå.

Kom nu, Helle Thorning
Hvis regeringen skal gøre sig nogen som helst forhåbninger om et genvalg, så er det tid til et seriøst kursskifte.

I Enhedslisten vil vi gerne samarbejde. I det sekund du vil være med til at føre solidarisk politik, Helle Thorning, så tropper vi op.

Lad os få løst dagpengeproblemet. Kortere genoptjeningsperiode. Længere dagpengeperiode.

Lad os droppe den gensidige forsørgerpligt, der splitter familier ad og gør kommunalt ansatte til dyneløftere.

Og lad os indføre kædeansvar og arbejdsklausuler - på metroen, på supersygehusene. Arbejdspladser skabt for danske skattekroner skal selvfølgelig være på danske løn- og arbejdsvilkår.

Som jeg sagde 1. maj: Kom nu, Helle Thorning. Lad os bruge det sidste år sammen. Lad os vise, at der er forskel på rød og på blå. Vis nu Danmark, at solidaritet ikke bare er et ord, du siger i dine taler. Men at solidarisk politik rent faktisk er noget, du kan levere. Vi står klar.

Vi vil vinde både hjerner og hjerter

Jeg vil slutte af med sige, at selvom der er gået 25 år, så slår Jette Gottlieb stadig søm i hurtigere og hårdere end de fleste andre. Per Clausens hår derimod, det er der blevet lidt mindre af.

Men det er ikke det eneste, der er sket. Vi er sammen nået længere, end de fleste af os turde håbe på. Vi har flere medlemmer, mere erfaring og mere kraft bag vores politik. Samtidig så har vi stadig vores politiske kompas. Vi har en retning. Og det er vores store styrke.

Lad os sørge for, at vi kan sige det samme om 25 år. At vi bliver endnu flere, endnu stærkere, og at vi bliver ved med at udvikle os - uden nogensinde at miste det politiske kompas.

Lad os bruge vores fælles styrke til at vinde endnu flere hjerner og hjerter for den politik, vi slås for. For det er sådan, vi skaber resultater. Det er sådan, vi trækker det her samfund i en mere grøn, solidarisk og demokratisk retning. En socialistisk retning.

Kære venner. Jeg glæder mig til de næste 25 år sammen med jer. Hav et rigtig godt årsmøde.